

Tillväxt-reflex – America was great again

I dessa dagar när Donald Trump vänder upp och ner på världen med sina tullar och hans fixering vid handelsbalansen kan jag inte låta bli att göra några reflektioner om vad som i närtid har spelat USA och flera av dess presidenter i händerna.

För ett tiotal år sedan var "peak oil" ett begrepp som fick en hel del uppmärksamhet och det var mer än en som hade bestämda uppfattningar om när toppen var att vänta. Men, ingen av dem blev sannspådd och istället hamnade talet om en nära förestående topp på kurvan över världens oljeutvinning i vanrykte. I takt med att oljan fortsatte att flöda rädde närmast en beröringsskräck och väldigt få tog ordet "peak oil" i sin mun.

Men i en bok med titeln "Klimatet, oljan och tillväxten" är det inte möjligt att ducka för fenomenet att oljeutvinningen en dag kommer att nå ett maxvärde och därefter avta.

Även om jag passar mig för att ange något årtal för toppen presenterar jag tre olika ansatser för att belysa saken. Den första, och kanske den viktigaste, har bäring på det stora landet i väster och dess skifferolja.

För femtio år sedan passerades en nationell oljetopp i USA och efter det rädde en långsam men obönhörlig nedgång i mängden olja som pumpades upp (handelsbalansen lär ha följt med i samma riktning). Men för ungefär 15 år sedan var det som om kurvan över oljeproduktionen var som skjuten ur en raket och jag citerar ur boken:

För femton år sedan var Saudiarabien och Ryssland de två största oljeproducerande länderna i världen, vart och ett med en utvinning som var ungefär 50 procent större än vad USA på den tiden maktade med. Men idag är det ombytta roller då USA:s oljeutvinning år 2023 var 70 procent större än i något av världens övriga oljeproducerande länder.

*Oavsett vilka måttstockar man tar till var det ett skeende som saknar motstycke.
America was great again!*

Även om Trump agerar för att avlägsna miljörestriktioner och gynna oljebolagen kan han inte ta åt sig äran. Det har varit geologisk kunskap och tekniska landvinningar stöttade av ett högt oljepris som har varit avgörande.

Man kan spekulera över hur länge festen kan hålla på, men när jag studerar prognoser från USA:s energimyndighet ser det ut som om baren snart kommer att stängas. Risker är att baksmällan blir kännbar, inte bara för amerikanerna utan även för oss andra som har blivit bjudna på den livgivande drycken.

//Stellan Tengroth